

Tipologia lingüística i construcció del discurs

Jaume Mateu (CLT-UAB)
jaume.mateu@uab.cat

1. Introducció

Objectiu general: fer veure com l'estructura lingüística condiona la construcció del discurs (Slobin 1996, 2004, 2006, i.a.)

- Pensament no lingüístic vs. Pensament lingüístic (Pinker 1989, 1994, i.a.)
- (1) “És evident que Whorf estava equivocada quan deia que la llengua determina com s’ha de conceptualitzar la realitat en general. Ara bé, probablement tenia raó en un sentit: la llengua determina com s’ha de conceptualitzar la realitat a l’hora de parlar-ne”.
 - (2) “Pensar per parlar”: *Thinking for speaking* (Slobin 1996, 2004, 2006, i.a.)
“La llengua o llengües que aprenem durant la infància no són sistemes neutrals de codificació d’una realitat objectiva. Més aviat cada llengua implica una orientació subjectiva envers el món de l’experiència humana: aquesta orientació afecta la manera que tenim de pensar mentre parlem”.

Objectiu específic: presentar la tipologia lingüística d’expressions de moviment (Talmy 2000) i aplicar-la (i) a la construcció del discurs oral en català i en castellà i (ii) a la traducció de l’anglès al català i al castellà.

2. Tipologia lingüística: l’expressió del moviment

Components essencials d’una escena de moviment: Figura, Moviment, Trajecte i Fons.
(Components optatius: Manera i Causa)

- Patrons de lexicalització (Talmy 1985, 2000)
- (3) a. català: [Arrel verbal Moviment + Trajecte] (**Manera**)
b. anglès: [Arrel verbal Moviment + **Manera**] Trajecte
 - (4) a. L’ampolla va entrar a la cova (**flotant**).
a’. The bottle **floated into** the cave. (anglès)
b. L’ampolla va sortir de la cova (**flotant**).
b’. The bottle **floated out** of the cave. (anglès)

Tipologia lingüística de Talmy (2000):

- (5) a. Llengües d’emmarcament verbal (*verb-framed languages*): llengües romàniques, japonès, basc, turc, etc.
El trajecte s’expressa en l’arrel verbal (entrar, sortir, baixar, pujar, etc.).
b. Llengües d’emmarcament en el satèl·lit (*satellite-framed languages*): llengües germàniques, llengües eslaves, xinès, llatí, etc.
El trajecte s’expressa en forma de partícula/‘satèl·lit’: (*go in*, *go out*, *go down*, *go up*, etc.). El component de manera es codifica en el verb de moviment: *float in*, *float out*, *float down*, etc.

Talmy (2000) considera *satèl·lits*, per exemple, els prefixos verbals del llatí (6a) o del rus (6b), i.a., i les partícules direccionals de l’anglès (6c), i.a.:

- (6) a. in-volare (llatí) dins-volar.INF ‘entrar volant’
b. v-letet’ (rus) dins-volar.INF ‘entrar volant’
c. **fly in** (anglès) ‘entrar volant’
- (7) e-repo (llatí) fora-reptar.1SG
Gaffiot 1934: “**sortir en rampant, en se traînant**”
Lewis & Short 1879: “**creep out**”
- (8) Draconem repente in-TRAJECTÒRIA **repsisse**- MOVIMENT + MANERA
serp(M)AC.SG de_sobte dins- -reptar.INF.PFV
Suet. Diuus Augustus 94, 4
Acedo Matellán (2010)
- (9) a. De sobte va entrar MOVIMENT + TRAJECTÒRIA una serp (**reptant** MANERA).
b. De repente entró MOVIMENT + TRAJECTÒRIA una serpiente (**reptando** MANERA).
c. All’improvviso è entrato MOVIMENT+TRAJECTÒRIA un serpente (**strisciando** MANERA).
d. Soudain un serpent est entré MOVIMENT + TRAJECTÒRIA ([**en rampant**] MANERA).
e. Dintro dată a intrat MOVIMENT + TRAJECTÒRIA un șarpe (**târându-se** MANERA).
- (10) Tenuissimas radices ex-arabit. (Cato, Agr. 61, 1)
prim.SUPERL.AC.PL arrel.AC.PL fora-llaurar.FUT.3SG
‘**Amb l’arada** ha de treure les arrels més primes’.
- (11) Sarmenta [...] arida [...] ab-radito. (Colum. Arb. 10)
sarment.AC.PL sec.AC.PL de-raure.IMP.FUT.2SG
‘Els sarments secs s’han de llevar amb un instrument tallant.’
- (12) Iucundiora [...] ab-ligurribam dulcia. (Apul. Met. 10, 14)
suculent.COMPAR.AC.N.PL de-llepar.IPFV.1SG dolç.AC.PL
‘Feia desaparèixer els dolços més suculents **a llepades**.’
- (13) a. Serpentes putamina extussiunt. (Plin. Nat. 10, 197)
b. The snakes **cough** the egg shells out. (anglès)
c. *Les serps **tussen** les closques fora.
d. Les serps treuen les closques **d’un estosse**c (cf. *Les serps expulsen les closques d’un estosse*c).

Acedo Matellán i Mateu (2009)

- (14) “(...) A way that languages genuinely differ is in the amount and the types of information that can be expressed in a backgrounded way. English and Spanish can be contrasted in this regard. English, with its particular verb-conflation pattern and its multiple satellite compatibility, can convey in a backgrounded fashion the Manner or Cause of an event and up to three components of a Path complex, as in <(7): JM>.”

Talmy (1985: 122)

- (15) The man ran back down into the cellar.

- (16) “I suggest that typologies of grammar have consequences for typologies of rhetoric.”

Slobin (1996b: 218)

3. Tipologia lingüística i construcció del discurs oral (*Thinking for speaking*)

- (17) “El niño sigue buscando en un árbol que tiene un hueco. Dentro de ese árbol vacío aparece un búho que asusta al niño y el niño se cae.”

- (18) “In Spanish, the boy ‘ascends’ (*subir*) the tree; the owl ‘appears’ (*aparecer*, *asomarse*) or ‘exits’ (*salir*), and the boy ‘falls’ (*caerse*). There is no climbing, clambering, popping out, flying out, tumbling, crashing to the ground, or the like. That is, the languages differ in their attention to *manner* of movement.”

Slobin (2004: 222)

- (19) a. “After that he continues and *climbs up* on this tree and looks in this hole for the frog. The boy *tumbles down from* the branch because of an owl who’s *popped up* from the hole.”

- b. “The boy climbs on top of the tree; the hole the boy was looking *into* was the home of an owl and the owl came *out* of the hole and scared the boy; the boy fell *off* the tree and landed on his back.”

català ≈ castellà

- (20) a. “Es va enfilear a dalt d’un roure gran (...) Va trobar un mussol que va sortir del forat de l’arbre i el va fer caure.”
- b. “Se’n va cap al forat del tronc d’un arbre on es pensa que potser s’ha amagat la granota (...) En lloc de la granota, li surt un mussol que l’espanta i el fa caure de l’arbre.”
- c. “El nen segueix buscant i fica el cap a dins d’un forat d’un arbre. Es troba que surt una òliba, s’espanta i cau a terra.”
- d. “En Jan puja dalt de la branca d’un arbre i comença a buscar la granota, però tot d’una resulta que del tronc de l’arbre en surt una mena de mussol.” [no falling event]
- e. “Va pujar a l’arbre i a dintre del forat hi havia un mussol i el mussol es va enfadar molt i el va tirar de daltabaix de l’arbre.” [no coming out event]
- f. “El nen continuava buscant per dintre dels forats que hi havia al bosc. El nen va caure de l’arbre que s’havia enfilat d’un ensurt que li va donar el mussol.” [no coming out event]

Mateu, Curell i Capdevila (2006/2007)

- (21) Llengües d'emmarcament en el verb
- català: “*Surt un mussol*”
 - francès: “*D’un trou de l’arbre sort un hibou*”
 - italià: “*Da quest’albero esce un gufo*”
 - turc: “*Oradan bir baykus cikryor*”
des de allà un mussol surt
 - hebreu: “*Yaca mitox haxor yanšuf*”
surt de dins el forat mussol
- (22) Llengües d'emmarcament en el satèl·lit
- anglès: “*An owl popped out*”.
 - alemany: “*... weil da eine Eule plötzlich raus-flattert*”
perquè allà un mussol de-sobte fora-aleteja
 - holandès: “*... omdat er een uil uit-vliegt*”
... perquè pron. un mussol fora-vola
 - rus: “*Tam vy-skočila sova*”
allà fora-saltà mussol
 - xinès mandarí: “*Fei chu yi zhi maotóuying*”
vola fora un mussol
- Slobin (2004: 224)

Els parlants de llengües d'emmarcament en el satèl·lit elaboren més la trajectòria del moviment que els parlants de llengües d'emmarcament en el verb:

- (23) The boy ran back down into the cellar. (anglès)
- (24) The deer threw them off over a cliff into the water.
- (25) *First language thinking in second-language speaking* Slobin (1991/1996)
“Each native language has trained its speakers to pay different kinds of attention to events and experiences when talking about them. This training is carried out in childhood and is exceptionally resistant to restructuring in adult second-language acquisition”.
- (26) “To elaborate on Whorf (1940/1956), producers and receivers of satellite-framed languages and verb-framed languages *seem to be pointed by their grammars* [and the consequent lexicalization patterns-] *toward different types of observations and different evaluations of externally similar acts of observation*”.
Slobin (2000: 126)

Exemples de transferència del paràmetre de la codificació de la direccionalitat (anglès L1→ català L2):

- (27)
- “el gosset va caure a baix”
 - “el gos va caure des de la finestra fins a terra”
 - “van començar a mirar per fora a través de la finestra”
 - “van marxar del jardí cap al bosc”
 - “hi ha un eixam d’abelles que venien cap a la seva direcció des del bosc”
 - “en Winnie cau cap avall dins un riu”
- Mateu, Curell i Capdevila (2006/2007)

4. Tipologia lingüística i traducció (*Thinking for translating*)

- (28) “Both types of narrative <artificially elicited narratives and the work of novelists: JM> are heavily shaped by the typology of lexicalization patterns”.
Slobin (1996: 195)
- (29) “El contrast lingüístic entre l’anglès i el català és un camp d’estudi que roman gairebé verge a hores d’ara. Aquesta dada no sembla gaire positiva, ja que les constants traduccions que es fan de l’anglès al català presenten dubtes lingüístics que només poden solucionar-se gràcies a estudis de lingüística contrastiva”.
Gonzàlvez i Escolano (2002: 1)
- (30) “Una bona traducció al català de les expressions de moviment de l’anglès s’ha de basar en dos principis:
- ha de respectar els criteris d’entelament o focalització de la llengua d’origen per no descompensar els estils del text original i de la traducció i
 - ha de respectar la tendència natural del català a prescindir majoritàriament de l’expressió de la manera quan es tradueix un verb anglès que reflecteix aquest element en els trets semàntics propis (...)
- El fet de no respectar aquests dos principis malmet la traducció amb descompensacions estilístiques i, fins i tot, pot semblar una informació redundat (al contrari del que ocorre en anglès: <e.g., cf. *The frog hopped away* / La granota es va allunyar *saltant*: JM>”. Gonzàlvez i Escolano (2002: 6)

Chapter VI Out of the frying pan into the fire [*The Hobbit* de J.R.R. Tolkien]. “De la sartén al fuego” (M. Figuerola); “Fugir del foc i caure a les brases” (F. Parcerisas); “Sortir del foc per caure a les brases” (J. Pujolar]

- (31)
- Versió original: *He still wandered on, out of the little high valley, over its edge, and down the slopes beyond* [pàg. 83].
 - Traducció castellana de Figuerola: “Continuó **caminando**, **fuera** del pequeño y elevado valle, **por** el borde, y **bajando** luego las pendientes”.
 - Traducció catalana de Parcerisas: “Seguí **caminant a la ventura**, més **enllà** de la petita elevada, **per damunt** la carena, i **avall** per les vessants que seguien”.
 - Traducció catalana de Pujolar: “I seguí **vagant**, **sortí** de l’alta i petiteta vall, **traspassà** la seva vora i **descendí** per les rampes que venien a darrere”.
- (32)
- Versió original: *He crept forward carefully* (...) *He crept still nearer* (...) *He crawled into the bushes at the edge of the dell* [p. 83].
 - Traducció castellana de Figuerola: “Se **arrastró con mucho cuidado hacia** delante (...) Se **arrastró** todavía más **cerca** (...) se **metía a gatas** entre los arbustos del borde de la cañada”.
 - Traducció catalana de Parcerisas: “S’hi **acostà amb moltes precaucions** (...) S’**arrossegà fins** situar-se més a prop (...) es **ficava per** entre els matolls al marge mateix de la fondalada”.
 - Traducció catalana de Pujolar: “Es posà a **avançar amb compte** (...) S’**acostà** encara més (...) S’**arrossegava pels** arbustos de la vora de la valleta”.

- (33) a. Versió original: *We had **dashed** through the gate-guards, **out** of the lower door, and **helterskelter** down here* [p. 84].
 b. Traducció castellana de Figueroa: “Nos abrimos paso **entre** los centinelas, **salimos por** la puerta más baja, y **descendimos hasta** aquí **atropellándonos**”.
 c. Traducció catalana de Parcerisas: “**Sortírem disparats per entre** els guardians de la porta, de la porta de baix, i **correguérem fins** aquí **sense ordre ni concert**.”
 d. Traducció catalana de Pujolar: “Ens hem **llençat a través** dels guàrdies de la porta, <hem> **sortit per** la porta més baixa, i hi ha hagut una desbandada general **fins** aquí baix”.
- (34) a. Versió original: *And here’s the burglar! said Bilbo **stepping down into** the middle of them, and **slipping off** the ring.* [p. 84].
 b. Traducció castellana de Figueroa: “-Y aquí está el saqueador! –dijo Bilbo **adelantándose** y metiéndose entre ellos, y quitándose el anillo”.
 c. Traducció catalana de Parcerisas: “Doncs aquí està el lladregot! –cridà en Bilbo, presentant-se al bell mig de la colla i **traient-se** l’anell.”
 d. Traducció catalana de Pujolar: “I aquí està el lladregot! –digué Bilbo **passant** entre mig d’ells i **traient-se** l’anell”.
- (35) a. Versió original: ***Up** the trees quick! cried Gandalf; and they **ran to** the trees (...)* [p. 89]
 b. Traducció castellana de Figueroa: “¡**A** los árboles, rápido! –gritó Gandalf; y **corrieron hacia** los árboles (...).”
 c. Traducció catalana de Parcerisas: “-**Enfileu**-vos als arbres, de pressa!-ordenà en Gandalf; i tots van **córrer cap** als arbres (...)”.
 d. Traducció catalana de Pujolar: “**Enfilem**-nos als arbres, ràpid!”, cridà Gàndalf; i **corregueren envers** els arbres (...)”.
- (36) a. Versió original: *So Dori actually **climbed out** of the tree and let Bilbo **scramble up** and stand on his back. Just at that moment the wolves **trotted** howling **into** the clearing (...). Still Dori did not let Bilbo **down**. He waited till he had **clambered off** his shoulders **into** the branches* [p. 90]
 b. Traducció castellana de Figueroa: “De modo que Dori **bajó** realmente del árbol y ayudó a que Bilbo se le **trepase a** la espalda. En ese preciso momento los lobos **irrumplieron** aullando **en** el claro (...) Pero Dori no soltó a Bilbo. Esperó a que **trepara de** los hombros **a** las ramas”.
 c. Traducció catalana de Parcerisas: “De manera que en Dori hagué de **saltar** en terra i deixar que en Bilbo li **pugés** a l’esquena i s’agafés. En aquest precís instant els llops van assaltar la clariana tot udolant” (...) Tot i així, en Dori no deixà **caure** en Bilbo. Esperà fins que aquest hagué **saltironejat de** les seves espatlles per **enfilem**-se a les branques.”
 d. Traducció catalana de Pujolar: “Així que al final Dori **baixà** de l’arbre i va fer **pujar** Bilbo a la seva esquena. En aquell precís moment els llops **trotaren** udolant **per** la clariana (...) Tot i així, Dori no va abandonar Bilbo. Esperà que Bilbo hagués **saltat** de les seves espatlles **a** les branques”.

- (37) “It appears that the Germanic and Slavic languages, along with Hungarian and Mandarin Chinese, have huge lexicons of manner of motion verbs in comparison with Romance languages.”
brincar = skip about, hop about, jump about
escurrirse = slip (away), slide
saltar = bound, dive, hop, jump, leap, spring
deslizarse = creep, glide, slide, slither
escabullirse = scurry off, scuttle away/off, slip away
 Slobin (2000: 115)
- (38) “It is clear that English-speaking children become experts in this domain <manner of motion verbs: JM> quite early –providing additional suggestive evidence that language plays a role in organizing conceptual space for purposes of thinking for speaking.”
 Slobin (2000: 121)
- (39) “The expression of experience in linguistic terms constitutes thinking for speaking –a special form of thought that is mobilized for communication (...) I propose that, in acquiring a native language, the child learns particular ways of thinking for speaking <his emphasis: JM>.”
 Slobin (1991)

5. Els patrons de lexicalització i l’elasticitat del significat verbal en anglès

La fixació del paràmetre lèxic de l’anglès (cf. (3b)) està relacionada amb l’elasticitat del significat verbal: i.e., un mateix verb pot aparèixer en diferents contextos sintàctics (e.g., cf. (40) i (41)):

- Patrons de lexicalització (Talmy 1985, 2000)
- (3) a. català: [Arrel verbal Moviment + **Trajecte**] (**Manera**)
 b. anglès: [Arrel verbal Moviment + **Manera**] **Trajecte**
- (40) a. The rats ran into the maze.
 b. John ran the rats into the maze.
 c. John ran the shit out of his shoes.
 d. John ran clear of the falling rocks.
 e. The joggers ran the pavement thin.
 f. John ran his shoes to shreds.
 g. John ran himself ragged.
 ...
- (41) a. John danced into the studio.
 b. John danced his feet sore.
 c. John danced the night away.
 d. John danced his way into the record books.
 e. John danced himself into a trance.
 f. John danced Mary across the room.
 g. Dance me to the end of love (L. Cohen).
 ...

La fixació del paràmetre lèxic de l'anglès (cf. (3b)) està relacionada amb l'existència de construccions com les de (42)-(51):

- (42) *The resultative construction* (Goldberg 1995)
a. John talked himself hoarse.
b. John hammered the metal flat.
c. The joggers ran the pavement thin.
d. They danced their feet sore.
- (43) *The verb-particle construction*
a. I xeroxed up three copies of his original letter.
b. John walked Mary out.
c. The candle blew out.
d. Diet those pounds away!
- (44) *Constructions with so-called 'variable-behavior verbs'*
a. The bottle floated into the cave.
b. The fly buzzed out of the window.
c. The truck rumbled into the yard.
d. John danced into the studio.
- (45) *The caused-motion construction* (Goldberg 1995)
a. John kicked the dog into the bathroom.
b. Sue sneezed the tissue off the table.
c. The audience laughed the actor off the stage.
d. Sam helped him into the car.
- (46) *The way-construction* (Goldberg 1995)
a. John pushed his way through the crowd.
b. Pat slept her way to the top.
c. They joked their way into the meeting.
d. Adele dug her way out of prison.
- (47) *The gesture-expression construction*
a. Beth smiled her thanks.
b. Ray scowled his displeasure.
c. Steven beamed a cheerful welcome.
d. Tova snorted her disgust.
- (48) *The time-away construction* (Jackendoff 1997)
a. Peter and Ray worked the night away.
b. Lois and Clark danced two blissful hours away.
c. Sue slept the afternoon away.
d. John talked the night away.
- (49) *The one's head off construction* (Espinal i Mateu 2010)
a. John cried his eyes out.
b. Mary worked her guts out.
c. John laughed his butt off.
d. Ray talked {his head/his ass/his butt} off, but to no avail.

- (50) *The out-V construction*
a. Mary outran John.
b. Mary outswam John.
c. John outplayed Mary.
d. John outcooked Mary.
- (51) *Aspectual particle constructions*
a. John talked on.
b. John read the book through.
c. John cooked the food over.
d. Sing along!
- (52) *Verb Subordination Archi-construction* (cf. (42)-(51))
[sv V_i...]
'act (by) V_i-ing
Jackendoff (1997: 555)
- Tot i que construccions com les de ((42)-(51)) són tractades de manera bastant inconnexa i dispersa en les gramàtiques i els materials de classe d'anglès L2, convé tenir ben present la visió *sistemàtica* que ens proporciona la tipologia lingüística (Mateu 2001).
- Encara que les construccions de (53) i (54) participen del mateix paràmetre, convé ensenyar-les de manera progressiva, i.e., d'acord amb el grau de dificultat implicat (Mateu 2001).
- (53) *The verb-[particle/preposition] construction*
(i) Path as satellite
a. The boat went away.
b. John went into the studio.
(i) Path as satellite + (ii) conflation of manner
c. The boat floated away.
d. John danced into the studio.
(i) Path as satellite + (ii) conflation of manner + (iii) non-argumental DO
e. Lois and Clark danced two blissful hours away.
f. Dance me to the end of love.
- (54) *The resultative construction*
(i) Result as satellite
a. John went crazy.
b. John drove her crazy.
(i) Result as satellite + (ii) conflation of manner
c. Mary shot her boss dead.
d. John hammered the metal flat.
(i) Result as satellite + (ii) conflation of manner + (iii) non-argumental DO
e. John talked himself hoarse.
f. John danced his feet sore.

Bibliografia (una selecció)

- Acedo Matellán, V. i J. Mateu. (2009). "L'expressió dels esdeveniments de canvi: del llatí al català". Dins J. Rafel (ed.). *Lingüística diacrònica*. 473-496. Girona: Documenta Universitaria.
- Berman, R. A. i D. I. Slobin (1994). *Relating Events in Narrative: A Crosslinguistic Developmental Study*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Espinal, M. T. i J. Mateu (2010). "On classes of idioms and their interpretation". *Journal of Pragmatics* 42: 1397-1411.
- Goldberg, A. (1995). *Constructions. A Construction Grammar Approach to Argument Structure*. Chicago: The University of Chicago Press
- González i Escolano, H. (2002). "Estudi contrastiu de l'expressió del desplaçament físic espacial en les traduccions de novel·les angleses al català. Unes quantes orientacions cognitives per als traductors". Ms. Universitat d'Alacant.
- Gumperz, J. i S. Levinson (1996). (eds.). *Rethinking Linguistic Relativity*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Jackendoff, R. (1997). "Twistin' the Night Away". *Language* 73: 534-559.
- Mateu, J. (2001). "Tipologia lingüística y enseñanza de segundas lenguas". Dins J. R. Losada (ed.). *Actas del I Congreso Internacional de Lingüística Contrastiva, Bilingüismo, Traducción y su aplicación a la enseñanza de las lenguas*. 91-100. Servicio de Publicaciones de la Universidad de Vigo.
- Mateu, J, H. Curell i M. Capdevila (2006/2007). "Frogging from L1 Catalan to L2 English: A study of event conflation in Second Language Acquisition". Treball presentat a *AELCO V* (Múrcia) i *ICLC X* (Cracòvia).
- Slobin, D. I. (1991). "Learning to Think for Speaking: Native Language, Cognition, and Rhetorical Style". *Pragmatics* 1: 7-26.
- Slobin, D.I. (1996). "Two Ways to Travel: Verbs of Motion in English and Spanish." Dins M. Shibatani i S. A. Thompson (eds.). *Grammatical constructions: Their form and meaning*, 195-220. Oxford: Oxford University Press.
- Slobin, D. I. (1997). "Mind, Code and Text". Dins J. Bybee et al. (eds.). *Essays on Language Function and Language Type Dedicated to Talmy Givón*. 437-467. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Slobin, D. I. (2000). "Verbalized Events: A Dynamic Approach to Linguistic Relativity and Determinism". Dins S. Niemeier i R. Dirven (eds.). *Evidence for Linguistic Relativity*. 107-138. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Slobin, D. I. (2004). "The many ways to search for a frog: Linguistic typology and the expression of motion events." Dins S. Strömquist i L. Verhoeven (eds.). *Relating events in narrative: Vol. 2: Typological and contextual perspectives*, 219-257. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Slobin, D. (2006). "What makes manner of motion salient. Explorations in linguistic typology, discourse, and cognition". Dins M. Hickmann i S. Robert (eds.). *Space in Languages: Linguistic systems and cognitive categories*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Talmy, L. (1985). "Lexicalization Patterns: Semantic Structure in Lexical Forms". Dins T. Shopen (ed.). *Language Typology and Syntactic Description III: Grammatical Categories and the Lexicon*. 57-149. Cambridge: Cambridge University Press.
- Talmy, L. (2000). *Toward a Cognitive Semantics*. Cambridge, MA: MIT Press.